

nota

Aanbieding van- en beleidsreactie op het eindrapport zbo-evaluatie College van Toezicht op de Auteurs- en naburige rechten

Cluster secretaris-generaal

Directie Eigenaarsadvisering

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

1 april 2025

Onze referentie

6055729

Afstemming met

DWJZ

Bijlage(n)

2

1. Aanleiding

Conform artikel 39 lid 1 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen dient elke vijf jaar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van een zelfstandig bestuursorgaan te worden beoordeeld. In dit verband is in januari 2024 de KWINK-groep opdracht verleend om de evaluatie van het College van Toezicht Auteursrechten (hierna: CvTA) over de periode 2018-2023 uit te voeren.

Met bijgaande brief wordt het rapport aangeboden aan de Tweede Kamer en wordt de JenV beleidsreactie gegeven.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met de brief aan de Tweede Kamer

3. Kernpunten

De belangrijkste conclusies van de KWINK-groep in het evaluatierapport zijn de volgende:

- Het CvTA is er de afgelopen jaren nog onvoldoende in geslaagd om zijn rolopvatting uit te leggen aan de auteursrechtsector. Binnen die sector is er stevige kritiek op het CvTA. De cbo's vinden dat het CvTA zijn rol te ruim opvat, zeker als het gaat om het toezicht op de governance van de cbo's.
- Het CvTA is onvoldoende in staat gebleken om duidelijkheid te geven over zijn rol en de verhouding tot het interne toezicht door de cbo's en obo's.
- De wettelijke vereisten waaraan cbo's en obo's moeten voldoen en de bevoegdheden van het CvTA zijn in de loop der jaren toegenomen. De werkwijze bij het uitvragen van informatie door het CvTA over alle wettelijke vereisten waaraan cbo's en obo's moeten voldoen, leidde tot hoge administratieve lasten.
- Het CvTA heeft zijn rol en taken niet vertaald naar concrete doelstellingen, aldus het evaluatierapport. Het ontbreekt bovendien aan duidelijke prestatie-indicatoren voor het CvTA.
- Op personeels- en organisatorisch vlak heeft het CvTA aanzienlijke uitdagingen en is het CvTA kwetsbaar. Incidentele extra middelen voor met name het versterken en behoud van financiële expertise zouden permanente bijdragen moeten worden.

Vanuit deze conclusies komt de KWINK-groep tot onder meer de volgende aanbevelingen:

Datum
1 april 2025

Onze referentie
6055729

- Het CvTA moet zorgen voor meer duidelijkheid over en draagvlak binnen de auteursrechtelijke sector voor de maatschappelijke rolopvatting van het CvTA en over de verhouding tussen intern en extern toezicht.
- Het CvTA moet meer inzicht bieden in het doelbereik van het toezicht en op meer eenduidige wijze rapporteren over toezichtactiviteiten en resultaten in onder andere jaarverslagen en toezichtrapportages. Ook moet het zorgen voor meer inzicht in de prioritering van de in te zetten bevoegdheden.
- JenV moet de mogelijkheden onderzoeken om de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (hierna: Wet toezicht) te vereenvoudigen en de incidentele aanvullende financiële bijdrage ten behoeve van het stabiliseren van het personeelsbestand van het CvTA omzetten naar een structurele aanvullende bijdrage.
- Het CvTA en JenV samen moeten een gezamenlijk beeld ontwikkelen van de doelen en doeltreffendheid van het toezicht en moeten prestatie-indicatoren voor het CvTA formuleren.

In de voorliggende brief onderschrijft u de conclusies en aanbevelingen van de KWINK-groep op hoofdlijnen. U kondigt in de brief de volgende vervolgstappen aan:

- U gaat bezien wat de passende balans is tussen enerzijds het belang van toezicht op de juiste taakuitoefening door cbo's en anderzijds de kosten en andere (regeldruk)effecten die dat heeft voor de praktijk. Dit raakt mede aan de vraag aan welke toezichthoudende activiteiten het CvTA prioriteit moet geven.
- Een vertrekpunt bij het vinden van het nieuwe evenwicht kunnen zijn de in EU-verband gestelde regels over collectief beheer (met name ingevolge de richtlijn 2014/26/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan op de interne markt).
- Onderzocht wordt of en zo ja welke welke aanpassingen van de Wet Toezicht wenselijk zijn om uitvoering te geven aan de aanbevelingen en te komen tot meer duidelijkheid over de vereisten waaraan cbo's moeten voldoen, om te komen tot een juiste balans tussen enerzijds toezicht en anderzijds administratieve lasten en om te komen tot duidelijke prestatie-indicatoren voor het CvTA.
- Ook het advies van de KWINK-groep om de incidentele financiële bijdrage voor het CvTA om te zetten naar een structurele bijdrage ten behoeve het stabiliseren van het personeelsbestand wordt opgevolgd. Om de kwetsbaarheid van het CvTA, gelet op zijn geringe omvang, te ecarteren, zullen opties zoals samenwerking met andere zbo's (op het justitiedomein of daarbuiten) worden onderzocht.
- De aanbeveling van de KWINK-groep om ervoor te zorgen dat het CvTA in de toekomst elke vijf jaar wordt geëvalueerd, zoals vereist in de Kaderwet zbo's, wordt eveneens overgenomen.

De aanbevelingen die zich tot het CvTA richten, dienen uiteraard primair door het CvTA zelf opgepakt te worden. Hierover voeren wij met het CvTA het gesprek in de reguliere bestuurlijke en andere gezamenlijke overleggen.

Toelichting

Het CvTA, een ZBO onder verantwoordelijkheid van JenV, is op grond van de Wet CvTA belast met het uitoefenen van toezicht op zogenoemde collectieve beheersorganisaties (cbo's). Dit zijn, kort gezegd, organisaties die zich richten op het innen van vergoedingen voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken (zoals boeken en partituren) en nabuurrechtelijk beschermde prestaties (zoals zang en acteerprestaties) en het vervolgens verdelen van deze vergoedingen onder rechthebbenden.

Voorbeelden van zulke organisaties zijn BUMA, STEMRA en SENA. Betalingsplichtigen zijn bijvoorbeeld horecagelegenheden die muziek draaien, omroepen die films uitzenden en bibliotheken die boeken uitlenen. Het CvTA ziet er kort gezegd op toe dat cbo's redelijk te werk gaan bij het innen van vergoedingen, de overheadkosten bij het innen en verdelen van vergoedingen binnen de perken blijven, en dat inning en verdeling transparant, controleerbaar en binnen redelijke tijd plaatsvindt.

In Nederland is reeds lange tijd geleden gekozen voor het (deels wettelijk verplicht) collectief beheer van deze vergoedingen. Dit voorkomt dat gebruikers van werken en prestaties met alle afzonderlijke rechthebbenden afspraken moeten maken ter verkrijging van toestemming voor dat gebruik en de daar tegenoverstaande billijke vergoeding.

Het CvTA is een relatief kleine organisatie, bestaande uit een ondersteunend bureau en drie personen die het ZBO zelf vormen (waaronder de voorzitter A.J. Koppejan, oud-Kamerlid voor het CDA en M.R. de Zwaan, advocaat en partner bij Bremer & De Zwaan). Op grond van de Wet CvTA wordt het CvTA bekostigd vanuit JenV, en wordt 50% van deze kosten doorberekend aan de onder toezicht gestelde cbo's. Vanwege de beleidsmatige verantwoordelijkheid voor het auteursrecht is DWJZ enig opdrachtgever van het CvTA.

4.1 Politieke context

De politieke en maatschappelijke discussies rond het auteursrecht kenmerken zich door een constantie zoektocht naar het juiste evenwicht tussen, kort gezegd, de belangen van enerzijds rechthebbenden op en anderzijds gebruikers van beschermde werken en prestaties. Het CvTA vervult een belangrijke rol bij het bewaken van het evenwicht tussen deze belangen en voor het behoud en verbeteren van het politiek en maatschappelijk draakvlak voor, onder meer, het (verplicht) collectief beheer van auteursrechten en naburig gerechten.

4.2 Financiële overwegingen

Een van de aanbevelingen van de KWINK-groep ziet op het structureel verhogen van het budget van het CvTA ten behoeve van permanente versterking van financiële expertise van het CvTA. Tijdens het laatst bestuurlijk overleg tussen JenV en het CvTA is vanuit de eigenaar van het CvTA, de pSG, hierop een toezegging gedaan. Hieraan is gevolg gegeven via het traject rond de voorjaarsnota.

4.3 Afstemming

De conceptbrief is afgestemd met DWJZ en het CvTA. Na verzending van de brief aan de Tweede Kamer wordt het rapport van de KWINK-groep openbaar, onder meer door de publicatie daarvan op de website van het CvTA.

Datum
1 april 2025

Onze referentie
6055729

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

Deze nota wordt in het geheel openbaar met de verzending van de brief aan het parlement. De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.